

PRIME MINISTER'S AWARDS FOR EXCELLENCE IN PUBLIC ADMINISTRATION 2020

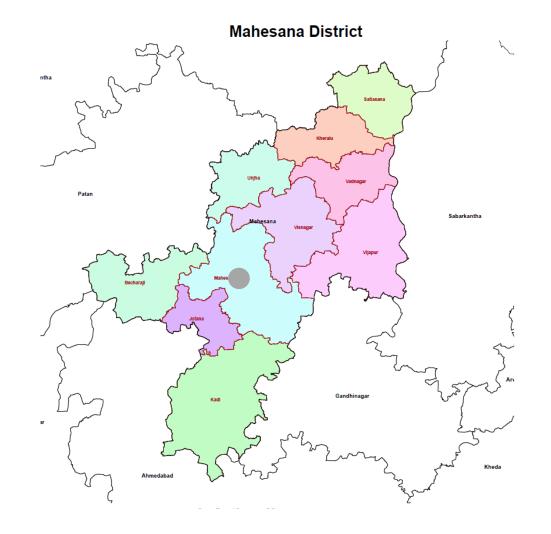
Promoting people's movements through Jan Bhagidari Swachh Bharat Mission (Gramin)

District Name: Mehsana State: Gujarat Date: September 11, 2020

Area	4484.1	0 Sqn	1
Populatio	on (Rural)	ox.16.63 Lakh	
Total Household (Rural)			Approx.3.47 Lakh
Nos. of	Villages	658	_
Nos. of Gram Panchayat			605

Commercial centre of district : UNJHA APMC is as one of the biggest market of Fennel, Cumin seed and Pslyum Husk.

- Dudhsagar dairy has created white revolution in the field of milk and animal husbandry by forming 671 milk procurement cooperatives of milk producers and cattle breeders. Mehsana has integrated urban and rural values in the life style of its people.
- Vadnagar, Taranga, Modhera and becharaji are famous Place of Interest in the district.

Summary of Achievements (FY 2018-FY 2020)

Swachhata Darpan-I	National Rank	State Rank	-	-	-	Total Score
(2016-17)	1	1	-	-	-	100.00
Swachhata Darpan-II	National Rank	State Rank	Performance	Sustainability	Transparency	Total Score
(2017-18)	1	1	50.00	25.00	25.00	100.00
Swachhata Darpan-III	National Rank	State Rank	ODF Related (60%)	IEC and Capacity Building (20%)	SLWM (20%)	Total Score
(2018-19)	1	1	60.00	20.00	20.00	100.00

Mahesana district achieved **1st Rank** in India consistently in Swachhata Darpan Ranking- I (2016-17), II (2017-18) and III (2018-19) scoring **100%** in predefined criteria.

First Rank in National Swachahhata Darpan

First Rank in National Swachahhata Darpan

Sr	Information	Before Year 2018	After Year 2018
1	BLS-2012 Individual Household Latrine (IHHL)	284876	301008 (16132)
2	CSC (Community Sanitary Complex)	59	391(332)
3	MGNREGA & Other Scheme Community Sanitary Complex	0	267
4	IHHL Constructed by CSR/ NGO Fund	0	1960
5	Soak Pit and Compost Pit	0	658
6	Segregation Shed	0	150
7	Solid and liquid Waste Management	102	252(150)

Constructed toilet for Boys and Girls in all 997 School under "Sarve Shiksha Abhiyan" Aganwadi have been 100% facilities.
SCs/STs, Small and Marginal Farmer, Landless Labour, Physical Handicap and Women headed household also constructed individual Househol latrine (IHHL).

Challenges - Jan-Bhagidhari

- Un-even and un-planned landscape of rural area causes difficulty in carrying construction material.
- Hard rocks in certain pockets making it difficult for the construction of compost pits and soak pits.
- Habitation and practices of defecate in open by villagers resulting in in non usage of constructed toilets.
- Certain group of people (illiterate) resistance while construction of toilets as well as usage of already build toilets.
- Most of the people in BLS-2012 belongs to economically weaker section of society. These villagers were from different community of villages like BPL families, widows, handicap woman, etc.
- Availability of water-supply for toilet

- A letter was written by District Development Officer to all Sarpanch to encourage villagers to construct and use toilets..
- All Gram Panchayats were sensitized to call every single villagers to assist in constructing of toilet.
- Old-aged, disabled, widows persons were provided help in toilet construction.
- Toilets constructed in all Gram panchayat offices through the support of 14th Finance commission grants.
- As part IEC activity, wall-paintings and slogan were painted in all villages and awareness programme conducted
- IEC activity by 'SWACHHATA RATH':
 - Small-play, skits, rally in schools, jingles in FM radio, advertisement in local newspaper.
 - Penalty clause was introduced in all GRAM-PANCHAYATs to charge Rs. 100 as penalty, if a person found defecting in open.
 - Mass awareness campaign in all villages of 'SWACHHATA HI SEVA' program.
 - Face book account swachch bharat mishan (G)mahesana and twetter account for sbm(g) mahesana also activated for IEC.

a contraction	એ મ. વાચ. દક્ષિણી આઇ.ચે.એસ. જિલ્લા વિકાસ અધિકારી	સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ જીલ્લા પંચાયત ભવન વિસનગર રોડ, મહેસાણા–૩૮૪૦૧ ફોન : (ઓ) ૦૨૭૬૨ – ૨૨૨૩૦૧(આટ.) ૨૨૨૩૦૪ ફેક્સ : ૦૨૭૬૨ – ૨૨૧૪૪૭ ફેક્સ : ૦૨૭૬૨ – ૨૨૧૪૪૭
-	પ્રતિ,	di. 20 / 08 /202
	સરપંચશ્રી,	
	 ગ્રામ પંચાયત ,	
	તાલકો	*
	કુશળ હશો,	
	આપ સુવિદિત છો કે	
¢	ફલેગશીપ યોજના છે. આ યોજના અંતગેત ગામામાં શાચાલય મુકત ગામનું નિર્માણ કરવાનો હેતુ છે. મહેસાણા જિલ્લાને પણ આ અંતર્ગત જે તે સમય (ખુલ્લામાં શૌચઢિયા મુકત) જાહેર કરવામાં આવેલ અને ત (ખુલ્લામાં શૌચઢિયા મુકત) જાહેર કરવામાં આવેલ અને ત	યના સર્વેને અનુરૂપ સમગ્ર જિલ્લાને ઓ.ડી.એક. યાર બાદ અન્ય સર્વે ઘ્વારા એલ.ઓ.બી.(લેક્ટ જુર કરી કામગીરી પૂર્ણ કરવામાં આવેલ છે. ાના ગામોમાં કોઈ ઘર શૌચાલય વિહોશું હોય તો ાતના તમામ ઘરોમાં શૌચાલય સુવિધાથી વંચિત ન ચાયતના શૌચાલયની સુવિધાથી બાકી રહી ગયેલ કરી તલાઠી અને આપની સંયુક્ત સહિથી તાલુકા
	<u>નકલ રવાના :</u> (૧) તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી, તાલુકા પંચાયત કચેરી, . મયૉદામાં કામગીરી પૂર્ણે કરાવવા સારૂ. (૨) તલાટી કમ મંત્રીશ્રી, ગ્રામ પંચાયત, પૂર્ણે કરાવવા સારૂ.	તમામ તરફ જાણ−વ− સમય તમામ તરફ જાણ−વ− સમય મયૉદામાં કામગીરી

- Mehasana district achieved ODF status on 2nd October 2016. Mehasana district has 605 Panchayats.
- Swachhta yodha committee constituted for an effective monitoring mechanism for monitoring of toilet construction toilet usages in each GP committee. Objective was to increase awareness among the people for usage of toilet as well as management of solid and liquid waste.
- All government employees of district, adopted one village each for monitoring of construction toilets in district.
- A total of 187 Class I and II officers facilitate and supervise the ongoing works.
- IPC inter personal communication especially for triggering of demand and use of toilet through NSS /NCC /scoute student school parents teacher committee NGO Social and Religious leader Govt employees milk cooperative society APMC Agriculture farmer society sarpanch and GP member And Rural water and sanitation committee for continuous community mobilisation for behaviour change through capacity building.
- Developed a robust mechanism for community mobilization for behaviour change through capacity building and mobilization through SHGs, Milk cooperatives and school children.

ભારત સરકાર દ્વારા <u>સ્વચ્છ ભારત મિશન</u> ગ્રામિણ યોજના અંતર્ગત તમામ ગામોને ખુલ્લામાં શૌચકિયા મુક્ત કરવા, હાઇજેનિક શૌચાલય બનાવવા, માથે મેલુ ઉપાડવાની પ્રથા નાબુદ કરવા, સોલીડ અને લિક્વિડ વેસ્ટ અંગેનુ મેનેજમેન્ટ કરવુ, શૌચાલયના બાંધકામ અને ઉપયોગ માટે માનસીકતા અને વ્યવહારીક્તામાં બદલાવ લાવવા અને સેનીટેશન અંગેની કામગીરી કરવી. તેવુ નિયત કરવામાં આવેલ છે.

ઉપરોક્ત દેતુબર લાવવા માટે દરેક ગ્રામ પંચાયતના તમામ નાગરીકોને આગળ લાવીને ખુલ્લામાં શૌચકિયા બંધ કરવા માટે પગલા લેવા અને સ્વચ્છ ભારત મિશન અંગેની સુચના અને જોગવાઇઓનુ ચુસ્ત પાલન કરે અને નિર્ધારીત લક્ષ્યાંક સિધ્ધ કરી શકાય, ગામના દરેક બી.પી.એલ. લાભાર્થી અને જોગવાઇઓનુ ચુસ્ત પાલન કરે અને વિદ્યોણા ખેત મજુર એસ.સી., એસ.ટી. નાના સિમાંત ખેડુત કુટુંબની વડી વિધ્વા મહિલા અપંગ વગેરે લાભર્થી શૈયાલય બનાવે અને આ શૌચાલયનો ઉપયોગ યોગ્ય રીતે કરે તે માટે લોકોમાં જાગૃતતા લાવવી. શૌચાલયનુ બાંધકામ સરકારશ્રીના ધારાધોરણ મુજબ થાય અને સતત રીતે શૌચાલયનો ઉપયોગ તમામ લોકો દ્વારા કરવામાં આવે તેવી ગ્રામ્ય લોકોમાં સમજ આપવી ગામને સ્વચ્છ બનાવવાની પરિકલ્પનામા સફભાગી બનવા માટે નીચે મુજબની "સ્વચ્છતા યોધ્ધા કપિટી" ની રચના કરવામાં આવે છે.

(૧) સરપંચશ્રી, (૨) તલાટીશ્રી,(૩) શાળાના આચાર્યશ્રી, (૪) પાણી અને સેનીટેશન સમિતિ ના સભ્યો, (૫) શાળાની એસ.એમ.સી. કમિટી (ટીચર અને વાલી સમિતિ),(૬) આંગણવાડી વર્કર/આશા વર્કર,(૭) નિગરાણી સમિતિના સભ્યો, (૮) બાળ વાનરસેના ના સભ્યો,(૯) ગ્રામના પ્રતિષ્ઠિત વેપારીઓ, (૧૦) સ્વચ્છાગ્રાઠી, (૧૧) દુધ મંડળીના ચેરમેન, (૧૨) ખેડુત સઠકારી મંડળીના ચેરમેન, (૧૩) એન.એસ.એસ., એન.સી.સી. ના સભ્યો

ગામ સ્વચ્છ અને સ્વસ્થ બનાવવા માટે આ તમામ લોકોએ ગામમાં વ્યક્તિગત શૌચાલયની જરૂરીયાત વાળા લાભાર્થીઓની શોધખોળ કરી ગામની સ્વચ્છતા જળવાય તે અંગેની કાર્યવાઠી કરવા, શૌચાલયના બાંધકામ અને ઉપયોગ અંગે મદદગીરીની કામગીરી તથા ગામમાં સૌલીડ અને લીક્વીડ વેસ્ટ વ્યવસ્થાપનની કામગીરીમાં મદદગારી ઉપયોગ અંગે મદદગીરીની કામગીરી તથા ગામમાં સૌલીડ અને લીક્વીડ વેસ્ટ વ્યવસ્થાપનની કામગીરીમાં મદદગારી કરવાની કાર્યવાઠી કરવાની રઠેશે. તથા ગ્રામસભા ભરાય ત્યારે ઠાજર રઠી સ્વસ્થતાની બાબતમાં અભિગમ રજુ કરવાની રઠેશે. તથા સમયાંતરે આ સમિતિની મીટીંગો કરી તાલુકા કક્ષાએ રીપોર્ટીંગ કરવાનુ રઠેશે. તેમજ લોકોમાં માનસીકતા તથા વર્તનમાં બદલાવ કરવા માટે ઘરે ઘરે જઇને સમજુત કરવાના રઠેશે. તેમજ જિલ્લા/તાલુકા કક્ષાએથી આ બાબતે મળેલ સુચના, માર્ગદર્શન અને અમલવારી અંગે મદદ કરવાની રઠેશે. આ કામગીરી બાબતે જીએ ટેગીંગ થાય તે સમયે પણ એક ગ્રામ્ય નાગરીક તરીકે મદદ કરવાની રઠેશે.

જીલ્લા વિકાસ અધીકારી મહેસાણા

- In Mehsana district 1600 Ashas worker 1980 Aanganwadi workers 600 women's group community based organisations 1200 self help groups already working in 605 GPs. Engaging for effective I E C under the SBM
- In order to make sure that maximum toilets are constructed and proper sensitization to use the toilets is done.
- Joint workshop with UNICEF was organised for government employees, many times in district to give training about increasing awareness for construction of toilets and utilisation. This way government employees became more empowered to do IEC activities.
- SWACHHAGRAHIs is a trained and properly incentivized sanitation worker at the village level. He could be developed and engaged through existing arrangements. As per his works Government give incentive of Rs. 2000/- per month.
- Training, Awareness, Bhavai in All Villages
- Detail Survey, Cross Checking, Motivation Work
- Letter to All Sarpanch, Survey for Without Toilet HH, Awareness Program at Village level

"Jan Bhagidari" Implementation Strategy

- As a Mission execute SBM-G have involved 605 Gram Panchayat, 10 Taluka Panchayat and District Panchayat
- Developing network of Nigrani Samitis, SHGs, Milk cooperatives and school children for continuous community mobilization to sustain ODF AND ODF(+) environment
- Capacity building of PRIs, Frontline workers, SHGs & Milk Cooperatives, school children and teachers on importance of ODF and why it must be sustained
- Continuous site inspection, follow ups and actions based on OD status for social norms developed by Panchayats such as penalties
- Integration with all line departments, Mission Manglam and PRIs
- In Village Gram Sabha, if any person who does not have access to toilet facility, he made representation and sarpanch or gram sabha passed resolution to construct toilet. Survey team give approval for the same.

Monitoring team - at morning and evening hours to stop people to dea

"Jan Bhagidari" Implementation Strategy

- After completion of construction of toilet, SBM employee inspect & verify the site and after that an amount of Rs. 12000 is credited into beneficiary's personal bank account
- Gram panchayat clean and sanitized: Sanitation related vehicles like try-cycle, hand push cart etc. provided to gram panchayat(150).
- We had also prepare a District swachhta plan in consultation with all GP and Taluka panchayat for Annual capacity building plan training portion and SLWM project for each GPs.
- District IEC plan also prepared.
- Sustainability: New house hold added to the village must have access to toilet and for this Gram Sahbha passed a resolution for mandatory construction of toilet.
- Incorporated Gram panchayat wise details and scrutinized and consulted all Gram panchayat and third party for verification.
- Nigrani samitee and Bal Waner Sena Impose fines Rs 100 for open defecators

(20)					કેપીટલ બુક સ્ટોર્સ
મોજે હિ	भूग ता <u>ल</u> ुङो	Plany 2	366		ચતે ચલાવેલા કામની નોંધવહી
પંચાયત અનુક્રમ ભર્ચાની નંબર તારીખ	પંચાયતના સરપંચ તથા હાજર પંચના નામ	પંચાયત આગળ મુકાચેલા કામની હકીકત	स्वानमंग्रे सम्बद्ध पुरुषते देखान् इत्याप त	કોલમ ૪ માં જણાવેલી બાબત વિશે ઠરાવ	સરપંચ તથા નકલ તાલુકા પંચાયતે હાજર પંચોની સહી મોકલ્સાની તારીખ અને સને
9 2	भगभगन्तु तथी हार्या अलान्तुमि	8		م 1124 مادي (له 112 م) و دانه له 129 م) مادر مع 1124 مادي مادي مادي مادي مادي	ni dniv & j pils (Eggi on Wong) Maiz Guila on Part Fail 2120'y Bar dreypt 2210 à Han quart.
And a		भोरे, हिन्यू))	24191 \$ 41001 1 313 220 mil	mi ania 67 818 12701
1212 20 1212 20 2017 20 2017		विञ्ञगवी अभितिवी व्यनाम्या	Dicioni	4131 Constal Alman of Consta	12, 121 1201-1201 mit vierbuit A128120 (10) 20126 (120 mit 9 1 2121 (12126) 28 of 21 your
All al		(4162 		2110) Drizuzz Ula Bimbiamit S. 2120'er Ula Zilmaria	Spirmil crauburgas
taint the			23	Jonily crymit Agrid	60065630064
- allin			y	UNY SIGNMI DIVIMIN	(-124033852
-90'			9	2/212 guinon Diarand	0273323(3
			و	tily disimil silagmil	CC22C2000
			6	परिन भोर्थताला ह दाया २०१७	6520134306
			G	ยเชิง หี่าวเอาป อาจาวกอาป	6628555628

Outcome of "Jan Bhagidari" Implementation Strategy

- 1. A delegation of Parliamentary Standing Committee in Rural Development works arrived to Mehsana (Martoli) View SBM-G Work, Various Works including SBM-G and they appreciate Our SBM-G Work.
- 2. Swachha Grahi of Utter pradesh visited Mehsana (Gujarat) during Swachh Bharat Divas and they appreciated work.
- 3. National Assessment rural sanitation survey(NARSS) team also visited and evaluated our work appreciate.

Reduction in number of mal-nourished children.

Reduction in water-bourn disease in children.

Reduction in cases of Adonornal disease.

Females started feel more safe and secure.

Old ages and disabled people became more comfortable in utilizing toilets.

All remaining households were provided toilets, due to that Mehsana district was declared Open Defecation Free (ODF) district.

During the year 2018 to 2020, due to migration or division of families, 16132 new toilets were constructed.

Road a Map plan for 2025 "Jan Bhagidari"

- Till 2025, total 605 villages of the Mehsana district are expected to be ODF(+) IN SBM-G PHASE II
- Top priority has been given to Solid waste and liquid waste management in all gram panchayat to make it ODF(+) district in 2025.

Thank You!